

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joan. Henrici Meibomii De Cervisiis potibusque &
ebriaminibus extra vinum aliis Commentarijs**

Meibom, Johann Heinrich

Helmestadii, 1668

Caput Vicesimum Qvinctum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10160

*Alciden vicisset odor, te secula prisca
 Si nosset, poterant vacuis præferre cicutis,
 Et de Cerberea natam te dicere spuma,
 Tunc si quis patriam violasset cade senectam,
 Huic mites nimium flammæ, huic lenta putassent
 Flumina: fumiferi potasset nubila peti.*

Vide in eundem ab usum perorantem virum clarissimum
 Joan. Freinsheimium Dissertat. de Potu Calidæ.

CAPUT VICESIMUM QVINCTUM.

SUMMARIA.

I. Potiones ex frumento pro pessimis habitæ. 2. in eas
 epigramma Iuliani Imp. Græcum. 3. Latine redditum ab E-
 rasmo. 4. Rhodomanno. 5. & Colero. 6. Abrincensis in A-
 lam Britannia scomma. 7. in zythum, Eobani. 8. De cer-
 visiarum vitis Dioscorides. 9. Galenus. 10. Aëtius. II.
 Oribasius. 12. Aegineta. 13. Simeon Sethi. 14. Avicenna,
 15. quos hodie refellit experientia. 16. cervisia veterum an
 à nostris diversa.

SED revertimur ad potus extra vinum inebriantes, qui ma-
 gis proprie ita vocantur, & ex aqua & frumento ac fru-
 mentaceis parantur. Hi autem fere omnes sine discrimine,
 quocumque etiam nomine vocentur, malè apud veteres,
 immo & recentiores quosdam audiunt, & pro potibus ha-
 bentur pessimis. Extat falsum in eas epigramma Iuliani
 Imp. τὸ ἑξῆς ἑστίν, Anthol. Græc. lib. 1. tit. εἰς οἶνον.

Τίς ἢ πόθεν εἶ, Διόνυσε; μα' γὰρ τὸν ἀλαδέα Βάκχον,
 οὐ σ' ὀπιγινώσκω. τὸν Διὸς οἶδα μόνον.
 Κεῖν δ' ἐνέλαρ ὀδῶσθε. σὺ δ' ἢ τράγος. ἢ ῥά σε κελεῖ.
 Τῇ πενία Βορρύων τεύξον ἀπ' ἀσυχέων;
 Τῶ σε χεὶρ καλέειν Δημήτριον, ἔ' Διόνυσον,
 Πυρογενῆ μᾶλλον, καὶ βρόμον, ἔ' βρόμιον.

P 2

Quod

3 Quod ita Latine vertit olim Erasmus ex Roterodamo :

*Bacche quis ? unde venis ? verum tibi deiero Bacchum ,
Te haud novi , tantum est cognitus ille Iovis .*

Is nectar redolet , hircum tu : dic , age , num te

Es picis finxit Gallia vitis inops .

Non igitur Bacchum te dixero , sed Cerealem ,

Et frumentigenam , nec Bromium , immo Bromum .

4 Paulo aliter reddidit Laurentius Rhodomannus :

Bacche quis ? unde venis ? ita amet me verus Iacchus ,

Non ego te , natum sed modo nosco Iovis .

Namq; hic nectar olet , tu hircum , num forsi an urva

Indigus e spicis te sibi Celta coquit ?

Ergo non Bacchi Cereris sed nomine gaude :

Culmigena esto Bromus ; vitigena haut Bromius .

5 Licentius & pluribus versiculis , sed non inelegantibus circa
cum loquutus est Christoph. Colerus Parerg. cap. x.

Bacche quis ? unde domo ? per verum deniq; Bacchum

Te rogo & obtestor , dic mihi , Bacche , quis es ?

Dic mihi , Bacche , quis es ? nam te non hercule novi :

Vnicus est notus filius ille Iovis .

Nectaris ille meri fragrantem spirat odorem :

Alarum pestem tu gravis hircus olet .

Dic mihi , Bacche , quis es ? num te sub imagine Bacchi

Celta suo finxit vitis egenus agro ?

Non equidem mihi Bacchus eris , quum sis Cerere ortus :

Teque ego non Bromium dico , quid ergo ? Bromum .

6 Extat etiam scomma in *alam* Britanniae potum Henrici A;
brincensis Normanni , Henrici I I. Angliae regis poetae , apud
Guil. Camdenum in descript. Britann.

Nescio quod Stygia monstrum conforme paludi ,

Cervisiam plerumque vocant : nil spissius illa

Dum bibitur , nil clarius est dum mingitur , unde

Constat , quod multas faeces in ventre relinquat .

Quis

Quibus adde poëtae Germani, Eobani Hessi versus ex libro 7
lo, quem de Valitudine conservanda conscripsit:

Qui docuit crasso Cererem confundere succo,

Huic iratus erat Bacchus & alma Ceres.

Nam Pelusiaci qui laudat pocula Zythi,

Illi nec cerebrum, nec caput esse puto.

Renibus & nervis cerebroq; hic noxius humor;

Sape etiam lepra semina fœda iacit.

Sed lusum jocumque poëtarum ista dices. Igitur ad medicos
eamus, visuri quid illi senserint. Ex his agmen ducit
Dioscorides, quem cæteri omnes videntur quasi exscripsisse.
Is de cervisia, sive zytho suo, aut curmi, ita sentit, lib. 1. cap. LXXX. *Zythus ex hordeo paratur, movet urinam, renes & nervos laedit, & præcipue cerebri membranæ noxius: gignit flatum, & mali succi est, & elephantiasin facit, atq; ebur zythomadens in omne opus tractabile redditur. Quod postremum, de eboris per zythum mollificatione etiam notatum video à Plutarcho Comment. An ad felicitatem satis vitium sit. Sed pergit Dioscorides & cap. seq. de curmi ait:*

Quod curmi vocatur, ex eodem hordeo fit, capitis dolores & malos corporis succos facit, nervisq; nocet. Dioscoridem sequitur Galenus lib. VI. de simpl. medic. facult. Zythus acrior est, inquit, & succi pravi, utpote qui ex putredine proveniat; est & flatulentus, tum partim acris & calidus, parte vero plurima frigidus, aqueus, acidus. Post Galenum Aëtius Tetrab. I. serm. I. ita censet: Zythus acrior est quam hordeum, ex quo fit & mali succi, nimirum ex putrefactione factus: est autem flatuosus. Et Oribasius collect. lib. XV. Zythus acrior est non parum, quam hordeum, & pravi succi, utpote qui ex putredine proveniens, flatum quoq; excitat: estque partim acer & calidus, parte vero plurima frigidus, acidus & aqueus. Item Paullus Aegineta lib. VII. Zythus & acris

cris est, velut ex putredine factus, medium obtinens inter caliditatem ac frigiditatem, & frigidus ex acida qualitate: quare etiam mali humoris. Adde Simeonem Sethi, qui lib. de cibor. facult. Phucas, inquit, simplex quidem preparatus frigidus est, compositus vero siccans & calidus. Ac quidem antiqui omnes existimant mali esse succi & nervis noxium capitisque dolorem efficere. Et mox: Et satius est huius usu abstinere, quod facile corrumpitur qui ex eo fit succus, & nervis nocumentum affert. Ferunt etiam quod ebur in eo ad tempus immersum maceratur mollescitque ut cera. Et tandem: Iis qui stomacho udo sunt, & qui temperaturas frigidiores habent, valde nocet. Græcis demum accedat ex Arabum gente princeps eorum, ut vocant, Avicenna, lib. de remov. nocum. in regim. sanit. tract. v. cap. xlii. Potus foeha, inquit, corrumpit hepar, & cor, & stomachum, & splenem, & intestina, & renes, & vesicam, & debilitat ipsa: deinde generat tremorem, paralytin & lepram, & baras, & mictum urina involuntarium, & lapidem vesicae & renum, & hydropisim, & est ex rebus quae magis nocent nervis, & contrariatur coitui, quoniam infrigidat & humectat, & spargit humiditates, quae sunt in facie nervorum, & facit accidere catarrhos malos & scrophulas. Et lib. ii. tract. ii. cap. cclxxix. Adhuc generat humorem malum, & est mali nutrimenti & nocumentum eius membris animalis est ita, quod si in ipso infunditur os elephantis, lenit ipsum, & fit artificiale operari in ipso. Nocet nervis valde, nocet velamini cerebri, nocet renibus & vesicae.

15 Verum hos experientia hodie omnes refellit, quæ tale quid in zytho aut cervisia inveniri negat, ut eâ potius constet Germanos, Anglos, Belgas, totiusque Septentrionis incolas alios, cervisiae potores, saluberrimos fere, robustissimos & pulcherrimos esse, ac bene habitos, & in annosam senectutem incolumes, nullis usquam gentibus vino utentibus

tibus colore forma, aut valitudine cessuros, privatim verò
 foeminas foecundiores aliis repereri. Idem testimonio con-
 firmant auctores medicique undiquaque doctissimi, Franc.
 Valleriola in Loc. comm. med. Jo. Manardus Epist. med.
 lib. v. ep. 11. & lib. xxvii. ep. v. Olaus Magnus Hist. Sep-
 temtr. lib. xiii. cap. xxvii. Ant. Niger lib. de tuenda valet.
 Jo. Guil. Stuecius Antiquit. conviv. lib. iii. cap. ix. Phil.
 Hechstetterus Obs. Med. part. ii. Dec. v. casu ix. in schol.
 quibus adde eruditissimum Herm. Conringium, amicum
 nostrum singularem, lib. de German. corp. habitu antiquo,
 & qui præ cæteris idem latissime ostendit in elegantissimo
 libello, quem de Vino inscripsit, nitidissimus ille Gallia or-
 cellus, Adrianus Turnebus. Operæ pretium igitur fuerit 16
 inquirere, an aliud genus cervisiæ fuerint veterum illæ ex
 frumento potiones, an vero ex malo præparandi modo,
 aut materiæ diversitate, illarum vitia & incommoda pro-
 venerint. Prius autem videndum erit, quis noster hodie
 sit, quis veterum fuerit cervisiarum conficiendi modus, &
 uterque inter se conferendus.

CAPUT VICESIMUM SEXTUM.

SUMMARIA.

1. *Cervisia hodie parandi modus varius.*
2. *unde varia cervisiarum differentia.*
3. *modus parandi in genere qualis.*
4. *tharra.*
5. *maltum.*
6. *βύνη.*
7. *huius ἵππων.*
8. *bratium, bratiare, braxator.*
9. *brasiatorium & braxatorium differunt.*
10. *brasinum.*
11. *cupa.*
12. *βράζω, βράσω.*
13. *ζέω, ζέμα.*
14. *polenta.*
15. *cinnus, cyceon.*
16. *veterum parandi modus itidem varius.*
17. *καταλίειν, καταλειπειν.*
18. *Dodoneus refellitur.*
19. *fermentatio cervisiæ veteribus nota.*
20. *Auctor ἐπὶ ζύζων ποίσεως.*
21. *lupulus, planta ipsis incognita.*
22. *pro ea usi sunt conyza.*
23. *item mentha & apio.*
24. *tum ruta & origano.*
25. *pro lupulo quid hodie nonnulli substituunt.*

Cerz